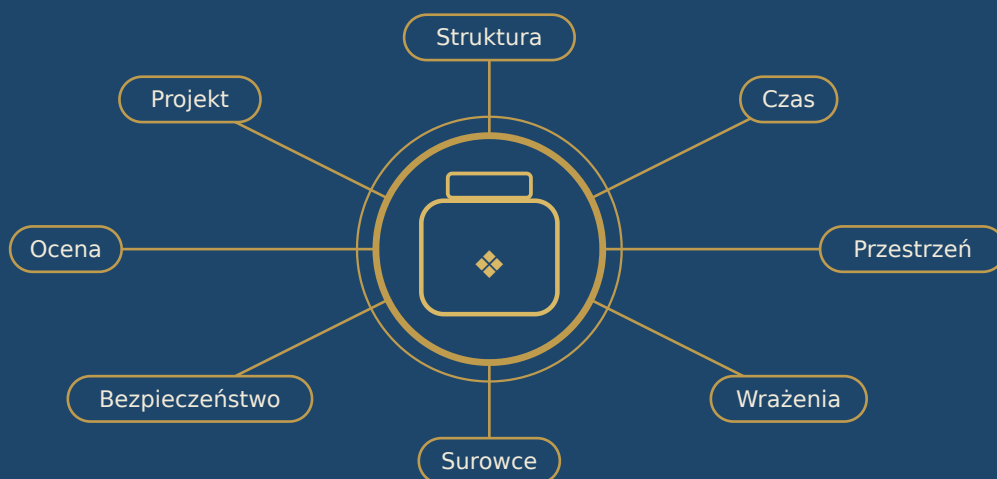

BONUS 4 · OLFAKTORYCZNE MAPY MYŚLI

Wizualny Słownik Pojęć Olfaktorycznych

Akord, faceta, dyfuzja, trwałość, wysychanie, kierunek zapachowy i zapach podpisowy wyjaśnione prostym językiem, z przykładami.

64

POJĘCIA

7

KATEGORII

64

PRZYKŁADY

12

PYTAŃ

Bonus do przewodnika Olfaktoryczne Mapy Myśli

Jak korzystać ze słownika

Każde pojęcie ma tę samą kartę: kolor i ikonę kategorii, definicję w jednym lub dwóch zdaniach, przykład z praktyki, wskazówkę, jak z niego korzystać, najczęstszą pomyłkę oraz odsyłacze do pojęć powiązanych. Hasła ułożone są alfabetycznie.

	Kategoria	Co obejmuje	Hasł
	Struktura zapachu	z czego zbudowany jest zapach: nuty, akordy, rodziny, kierunki	11
	Czas i zachowanie	jak zapach zmienia się w czasie: trwałość, intensywność, wysychanie	10
	Przestrzeń	jak zapach rozchodzi się w pomieszczeniu i wokół osoby	6
	Opis wrażeń	słowa do opisywania zapachu klientowi: świeży, pudrowy, mineralny	11
	Surowce i bazy	z czym pracujesz: olejki, rozpuszczalniki, bazy produktów	9
	Bezpieczeństwo	limity, alergenry, oznakowanie i stabilność	8
	Ocena i projekt	jak oceniać zapach i planować własne kompozycje	9

❖ Siedem pojęć, od których warto zacząć

Pojęcie	W jednym zdaniu	Str.
Akord	Kilka nut połączonych tak, że razem tworzą nowe, jednolite wrażenie, którego nie da się przypisać żadnej z nich osobno.	4
Faceta	Odcień, cecha lub strona zapachu.	7
Dyfuzja	Tempo i sposób rozchodzenia się zapachu w przestrzeni z jego źródła.	7
Trwałość	Czas, przez który zapach pozostaje wyczuwalny na skórze, tkaninie, pasku lub w produkcie.	17
Wysychanie	Ostatnia faza rozwoju zapachu, gdy głowa już zniknęła, a zostają serce i baza.	18
Kierunek zapachowy	Ogólna idea zapachu wyrażona prostym obrazem: dokąd zapach ma prowadzić klienta.	9
Zapach podpisowy	Charakterystyczny zapach marki lub miejsca, stosowany konsekwentnie w wielu produktach.	19

Pojęcia według kategorii

Ten sam zestaw haseł pogrupowany tematycznie, z numerami stron.

STRUKTURA ZAPACHU

Akord	4
Dominanta	6
Faceta	7
Harmonia	8
Kierunek zapachowy	9
Kompozycja	10
Kontrast	10
Nuta	11
Nuta pomostowa	11
Piramida zapachowa	13
Rodzina zapachowa	14

CZAS I ZACHOWANIE

Dojrzewanie	6
Ewolucja zapachu	7
Intensywność	9
Lotność	10
Maceracja	11
Otwarcie	12
Stabilność	16
Trwałość	17
Utrwalacz	18
Wysychanie	18

PRZESTRZEŃ

Dyfuzja	7
Gorący zapach	8
Projekcja	13
Smuga	15
Warstwowanie	18
Zimny zapach	19

OPIS WRAŻEŃ

Animalny	5
Czystość	6
Gourmand	8
Kremowość	10
Mineralny	11
Ozonowy	12
Pudrowość	14
Słodycz	15
Świeżość	16
Temperatura zapachu	17
Zielony	19

SUROWCE I BAZY

Absolut	4
Alkohol perfumeryjny	4
Baza produktu	5
Izolat	9
Olejek eteryczny	12
Olejek zapachowy	12
Rozpuszczalnik	15
Składnik syntetyczny	15
Solubilizator	16

BEZPIECZEŃSTWO

Alergeny	4
CLP	6
Fototoksyczność	7
IFRA	8
Karta charakterystyki	9
Przebarwienie	14
Temperatura zapłonu	17
Wytrącanie	18

OCENA I PROJEKT

Anosmia częściowa	5
Brief zapachowy	5
Pasek testowy	13
Profil zapachowy	13
Proporcja w częściach	14
Ślepy test	16
Test w produkcie	17
Zapach podpisowy	19
Zmęczenie węchowe	19

Absolut → Alkohol perfumeryjny

SUROWCE I BAZY

Absolut

Bardzo skoncentrowany ekstrakt roślinny otrzymywany rozpuszczalnikami, zwykle z delikatnych kwiatów.

PRZYKŁAD

Absolut jaśminu, absolut wanilii.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Daje realizm i głębię, ale jest drogi i intensywny. Dawkuj go po kropkach.

NIE MYL Z

olejkiem eterycznym otrzymywanym destylacją

Zobacz też: Olejek eteryczny, Izolat

STRUKTURA ZAPACHU

Akord

Kilka nut połączonych tak, że razem tworzą nowe, jednolite wrażenie, którego nie da się przypisać żadnej z nich osobno.

PRZYKŁAD

Lawenda, kumaryna i mech dają razem akord fougère. Paproć sama nie pachnie, ale akord brzmi jak paproć.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Myśl akordami, a nie listą nut. Akord to najmniejsza jednostka, którą klient rozpoznaje.

NIE MYL Z

nutą, czyli pojedynczym składnikiem

Zobacz też: Nuta, Kompozycja

BEZPIECZEŃSTWO

Alergeny

Substancje zapachowe mogące wywoływać uczulenia, np. linalol, limonen, cynamal, eugenol.

PRZYKŁAD

W składzie balsamu: Linalool, Limonene, Citral.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

W kosmetykach w UE wymieniaj je powyżej progów: 0,001% w produktach niespłukiwanych i 0,01% w spłukiwanych.

NIE MYL Z

substancjami zakazanymi

Zobacz też: IFRA, CLP

SUROWCE I BAZY

Alkohol perfumeryjny

Specjalnie przygotowany etanol do perfum i mgiełek, o neutralnym zapachu.

PRZYKŁAD

Baza alkoholowa mgiełki do ciała lub sprayu do pomieszczeń.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Szybko odparowuje i dobrze niesie zapach. Pamiętaj o łatwopalności przy etykiecie i przechowywaniu.

NIE MYL Z

alkoholem spożywczym lub technicznym

Zobacz też: Maceracja, Temperatura zapłonu

Animalny → Brief zapachowy

OPIS WRAŻEŃ

Animalny

Ciepłe, skórne, lekko zwierzęce wrażenie, dodające zmysłowości. Dziś uzyskiwane surowcami syntetycznymi lub roślinnymi.

PRZYKŁAD

Skóra, niektóre piżma, nuty jaśminu.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

W małej ilości dodaje głębi i realizmu. W dużej odstrasza większość klientów.

NIE MYL Z

brudem lub nieprzyjemnym zapachem

Zobacz też: Faceta, Kremowość

OCENA I PROJEKT

Anosmia częściowa

Trwały brak wrażliwości na konkretną substancję zapachową. Często w przypadku niektórych piżm.

PRZYKŁAD

Jedna osoba nie czuje białego piżma, druga czuje je wyraźnie.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Testuj zapachy na kilku osobach, zwłaszcza kompozycje oparte na piżmach.

NIE MYL Z

chwilowym zmęczeniem węchowym

Zobacz też: Zmęczenie węchowe, Ślepy test

SUROWCE I BAZY

Baza produktu

Materiał, do którego dodajesz zapach: воск, baza mydlana, krem, alkohol, sól. Każda inaczej przyjmuje i oddaje zapach.

PRZYKŁAD

Wosk sojowy, baza glicerynowa, baza do dyfuzorów.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Testuj zapach zawsze w docelowej bazie. Ten sam olejek w wosku i w kremie pachnie inaczej.

NIE MYL Z

bazą piramidy, czyli nutami bazy

Zobacz też: Test w produkcji, Dojrzewanie

OCENA I PROJEKT

Brief zapachowy

Krótki dokument opisujący, jaki zapach ma powstać: dla kogo, do czego, z jakim odczuciem i w jakim budzecie.

PRZYKŁAD

Świeca do sypialni, odczucie relaks, bez lawendy, cena do 60 zł.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Zawsze zaczynaj od briefu, nawet jeśli piszysz go tylko dla siebie.

NIE MYL Z

recepturą, która jest odpowiedzią na brief

Zobacz też: Kierunek zapachowy, Profil zapachowy

CLP → Dominanta

BEZPIECZENSTWO

CLP

Unijne rozporządzenie o klasyfikacji, oznakowaniu i pakowaniu mieszanin. Dotyczy m.in. olejków, świec i dyfuzorów.

PRZYKŁAD

Etykieta dyfuzora z piktogramem i zwrotem o substancji uczulającej.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Oznakowanie przygotuj na podstawie karty charakterystyki. W razie wątpliwości skonsultuj je ze specjalistą.

NIE MYL Z

wymogami dla kosmetyków (CPNP)

Zobacz też: Karta charakterystyki, Alergeny

OPIS WRAŻEŃ

Czystość

Wrażenie świeżego prania, mydła i czystej skóry, często budowane przez piżma i aldehydy.

PRZYKŁAD

Akord bawełny z białym piżmem.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Bardzo bezpieczny kierunek do sypialni i szaf. Unikaj nadmiaru aldehydów.

NIE MYL Z

świeżością, która jest chłodna i powietrzna

Zobacz też: Świeżość, Ozonowy

CZAS I ZACHOWANIE

Dojrzewanie

Okres, w którym gotowy produkt stabilizuje zapach, a składniki łączą się z bazą.

PRZYKŁAD

Świeca sojowa po około 1-2 tygodniach pachnie pełniej niż następnego dnia po wylaniu.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Nie oceniaj produktu za wcześnie. Wpisz czas dojrzewania do planu produkcji.

NIE MYL Z

maceracją, która dotyczy samej mieszanki

Zobacz też: Maceracja, Gorący zapach

STRUKTURA ZAPACHU

Dominanta

Nuta lub akord, który prowadzi kompozycję i decyduje o jej tożsamości. Klient nazywa produkt jej imieniem.

PRZYKŁAD

W świecy Róża i Herbata dominantą jest róża, herbata ją wspiera.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Jedna dominanta na produkt. Dwie równorzędne dominanty prowadzą do chaosu.

NIE MYL Z

nutą najliczniejszą, bo silna nuta dominuje w małej ilości

Zobacz też: Nuta, Kontrast

Dyfuzja → Fototoksyczność

PRZESTRZEŃ

Dyfuzja

Tempo i sposób rozchodzenia się zapachu w przestrzeni z jego źródła.

PRZYKŁAD

Dyfuzor patyczkowy rozprasza zapach powoli i stale, spray szybko i krótko.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Dobierz produkt do pomieszczenia: duży salon potrzebuje lepszej dyfuzji niż mała łazienka.

NIE MYL Z

projekcją, która opisuje zasięg

Zobacz też: Projekcja, Smuga

CZAS I ZACHOWANIE

Ewolucja zapachu

Zmiana charakteru zapachu w czasie, wynikająca z różnego tempa parowania składników.

PRZYKŁAD

Mieszanka zaczyna jako cytrusowa, po godzinie jest kwiatowa, a następnego dnia drzewna.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Opisuj produkt zgodnie z ewolucją: od otwarcia do wysychania, a nie tylko pierwsze wrażenie.

NIE MYL Z

niestabilnością, czyli psuciem się zapachu

Zobacz też: Wysychanie, Piramida zapachowa

STRUKTURA ZAPACHU

Faceta

Odcień, cecha lub strona zapachu. Jedna nuta może mieć kilka facet, np. róża ma facetę miodową, owocową i zieloną.

PRZYKŁAD

Irys ma facetę pudrową i ziemistą. Bergamota ma facetę kwiatową i herbacianą.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Podkreślaj facetę, którą chcesz pokazać, dobierając nuty, które ją wspierają. Miód podbije miodową facetę róży.

NIE MYL Z

rodziną zapachową, która jest kategorią ogólną

Zobacz też: Nuta, Pudrowość

BEZPIECZEŃSTWO

Fototoksyczność

Reakcja skóry wywołana połączeniem niektórych substancji ze słońcem. Powodują ją m.in. furokumaryny z tłoczonych cytrusów.

PRZYKŁAD

Przebarwienia po balsamie z tłoczoną bergamotą i spacerze w słońcu.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Do produktów na skórę wybieraj bergamotę FCF lub cytrusy destylowane i trzymaj się limitów.

NIE MYL Z

alergią kontaktową

Zobacz też: Olejek eteryczny, IFRA

Gorący zapach → IFRA

PRZESTRZEŃ

Gorący zapach

Zapach świecy lub wosku podczas palenia czy topienia, gdy warstwa wosku jest płynna.

PRZYKŁAD

Po godzinie palenia świeca wypełnia pokój nutami serca i bazy.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Oceniaj go po pełnym roztopieniu górnej warstwy wosku, w pokoju o znanej wielkości.

NIE MYL Z

zimnym zapachem w słoiku

Zobacz też: Zimny zapach, Projektacja

OPIS WRAŻEŃ

Gourmand

Styl zapachów jadalnych i deserowych: wanilia, karmel, kawa, czekolada, ciasto.

PRZYKŁAD

Świeca Domowa piekarnia albo masło do ciała o zapachu kawy.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Najlepiej sprawdza się w świecach i woskach. Uważaj na brązowienie przez wanilinę.

NIE MYL Z

słodczą ogólnie: kwiaty też bywają słodkie

Zobacz też: Słodczy, Przebarwienie

STRUKTURA ZAPACHU

Harmonia

Stan, w którym wszystkie elementy zapachu mówią tym samym językiem, a przejścia między piętrami są płynne.

PRZYKŁAD

Cytrusy z ziołami aromatycznymi albo drewno z ziemistymi korzeniami.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Sprawdź harmonię prostym testem: czy umiesz opisać zapach jednym zdaniem?

NIE MYL Z

nudą: harmonijny zapach może mieć delikatny kontrast

Zobacz też: Nuta pomostowa, Kontrast

BEZPIECZEŃSTWO

IFRA

Międzynarodowe stowarzyszenie branży zapachowej. Jej standardy wyznaczają maksymalne dawki składników w kategoriach produktów.

PRZYKŁAD

Certyfikat IFRA olejku podaje osobne limity dla świecy, balsamu i mydła.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Poproś dostawcę o certyfikat do każdego olejku i trzymaj się limitu dla swojej kategorii produktu.

NIE MYL Z

kartą charakterystyki, która opisuje zagrożenia

Zobacz też: Karta charakterystyki, Alergeny

Intensywność → Kierunek zapachowy

CZAS I ZACHOWANIE

Intensywność

Siła zapachu w danym momencie: jak mocno działa na nos tuż po aplikacji i w kolejnych punktach czasowych.

PRZYKŁAD

Mięta i cynamon są bardzo intensywne, białe piżmo ciche.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Oceniaj intensywność w skali 1-5 osobno od trwałości. Te parametry często idą w przeciwnych kierunkach.

NIE MYL Z

trwałością, czyli długością życia zapachu

Zobacz też: Trwałość, Projekcja

SUROWCE I BAZY

Izolat

Pojedynczy związek zapachowy wyodrębniony z surowca lub wytworzony syntetycznie.

PRZYKŁAD

Wanilina, linalol, kumaryna.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Izolaty pozwalają podbić konkretną facetę, np. wanilina wzmacnia kremową słodycz.

NIE MYL Z

pełnym olejkiem złożonym z setek związków

Zobacz też: Przebarwienie, Składnik syntetyczny

BEZPIECZEŃSTWO

Karta charakterystyki

Dokument dostawcy (SDS) z informacjami o zagrożeniach, pierwszej pomocy, bezpiecznym stosowaniu i przechowywaniu.

PRZYKŁAD

Sekcja 2 karty mówi, jakie piktogramy umieścić na etykiecie świecy.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Przechowuj karty wszystkich olejków. Są potrzebne do etykiet CLP i w razie kontroli.

NIE MYL Z

certyfikatem IFRA z dawkami

Zobacz też: IFRA, CLP

STRUKTURA ZAPACHU

Kierunek zapachowy

Ogólna idea zapachu wyrażona prostym obrazem: dokąd zapach ma prowadzić klienta. Łączy rodzinę, odczucie i nastrój.

PRZYKŁAD

Świeży las po deszczu albo ciepła kuchnia w zimie to kierunki zapachowe.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Ustal kierunek przed wyborem olejków. Każdą kolejną decyzję sprawdzaj pytaniem: czy to prowadzi w tym kierunku?

NIE MYL Z

konkretną recepturą, która jest wykonaniem kierunku

Zobacz też: Brief zapachowy, Rodzina zapachowa

Kompozycja → Lotność

STRUKTURA ZAPACHU

Kompozycja

Gotowa, zbilansowana mieszanka nut i akordów o określonym charakterze, budowie piramidy i przeznaczeniu.

PRZYKŁAD

Olejek Wania z drewnem od dostawcy to już kompozycja kilkunastu składników.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Traktuj gotowe olejki jak kompozycje: łącząc dwie, stworzysz nową, więc testuj ją od nowa.

NIE MYL Z

akordem, który jest częścią kompozycji

Zobacz też: Akord, Piramida zapachowa

STRUKTURA ZAPACHU

Kontrast

Zestawienie przeciwnych cech, które się wzajemnie podkreślają: świeże i ciepłe, słodkie i słone, jasne i ciemne.

PRZYKŁAD

Słony karmel, cytrus z paczulą, sól z wanilią.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Utrzymuj proporcję około 70 do 30: jedna strona prowadzi, druga jest akcentem.

NIE MYL Z

dysharmonią, czyli przypadkowym zderzeniem nut

Zobacz też: Harmonia, Dominanta

OPIS WRAŻEŃ

Kremowość

Gładkie, okrągłe, mleczne wrażenie, bez ostrych krawędzi.

PRZYKŁAD

Drzewo sandałowe, tuberoza, kokos, akord mleka.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Kremowe nuty łagodzą ostre cytrusy i przyprawy. Sprawdzają się w produktach do ciała.

NIE MYL Z

słodką: kremowe nie musi być słodkie

Zobacz też: Pudrowość, Słodycz

CZAS I ZACHOWANIE

Lotność

Słonność składnika do parowania. Wysoka lotność oznacza szybkie ulatnianie się, niska powolne.

PRZYKŁAD

Cytrusy mają wysoką lotność, wanilia i żywice bardzo niską.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Lotność decyduje o piętze nuty. Do sprayu szukaj lotnych nut, do świecy mniej lotnych.

NIE MYL Z

intensywnością: lotna nuta może być słaba

Zobacz też: Piramida zapachowa, Trwałość

Maceracja → Nuta pomostowa

CZAS I ZACHOWANIE

Maceracja

Odstawienie mieszanki zapachowej, np. w alkoholu, na pewien czas, aby składniki się połączyły i zapach się wyrównał.

PRZYKŁAD

Mgiełka po kilku dniach w ciemnym miejscu pachnie gładszej niż świeżo zmieszana.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Planuj kilka dni maceracji dla mgiełek i perfum, zanim podejmiesz ostateczną decyzję.

NIE MYL Z

dojrzywaniem produktu, np. świecy

Zobacz też: Dojrzwanie, Alkohol perfumeryjny

OPIS WRAŻEŃ

Mineralny

Wrażenie kamienia, soli, mokrego betonu lub krzemienia. Chłodne i suche zarazem.

PRZYKŁAD

Ambroksan, akord mokrego kamienia, sól morską.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Świetnie pasuje do kolekcji spa, minimalistycznych i męskich.

NIE MYL Z

wodnym, który jest wilgotny i przejrzysty

Zobacz też: Ozonowy, Świeżość

STRUKTURA ZAPACHU

Nuta

Pojedynczy, rozpoznawalny element zapachu, np. bergamota, róża czy cedr. Może pochodzić z surowca naturalnego lub syntetycznego.

PRZYKŁAD

W opisie: róża, piwonia, białe piżmo to trzy nuty.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Wybieraj nuty dopiero po decyzji o rodzinie i odczuciu. Nuta to szczegół, a nie punkt wyjścia.

NIE MYL Z

nazwą handlową olejku, która bywa całą kompozycją

Zobacz też: Akord, Faceta

STRUKTURA ZAPACHU

Nuta pomostowa

Nuta, która łączy dwie odległe rodziny, bo ma cechy obu. Wygładza przejścia i porządkuje kompozycję.

PRZYKŁAD

Neroli łączy cytrusy z kwiatami. Lawenda łączy zioła z kwiatami. Sandał łączy drewno z gourmand.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Gdy dwie nuty do siebie nie pasują, nie usuwaj żadnej: najpierw spróbuj dodać nutę pomostową.

NIE MYL Z

utrwalaczem, który wydłuża trwałość

Zobacz też: Harmonia, Kontrast

Olejek eteryczny → Ozonowy

SUROWCE I BAZY

Olejek eteryczny

Lotny ekstrakt z rośliny, otrzymywany zwykle przez destylację parą wodną lub tłoczenie skórek cytrusów.

PRZYKŁAD

Olejek lawendowy, bergamotowy, eukaliptusowy.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Wlicz go do całkowitej puli zapachu w produkcie. Ma własne limity IFRA i alergeny.

NIE MYL Z

olejkiem zapachowym, który jest kompozycją

Zobacz też: Olejek zapachowy, Fototoksyczność

SUROWCE I BAZY

Olejek zapachowy

Kompozycja zapachowa, często z udziałem składników syntetycznych, projektowana do konkretnych produktów.

PRZYKŁAD

Olejek o nazwie Bawełna do świec i dyfuzorów.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Wybieraj olejki z kartą IFRA i wynikami testów w Twoim typie produktu.

NIE MYL Z

olejkiem eterycznym z jednej rośliny

Zobacz też: Olejek eteryczny, IFRA

CZAS I ZACHOWANIE

Otwarcie

Pierwsze sekundy i minuty zapachu, zdominowane przez nuty głowy. To, co klient czuje przy teście w sklepie.

PRZYKŁAD

Pierwszy psik mgiełki albo zapach po otwarciu słoika ze świecą.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Zadbaj o atrakcyjne otwarcie w produktach, które klient wacha przed zakupem.

NIE MYL Z

całym zapachem: otwarcie trwa krótko

Zobacz też: Piramida zapachowa, Zimny zapach

OPIS WRAŻEŃ

Ozonowy

Wrażenie świeżego powietrza, wiatru i prania suszonego na zewnątrz.

PRZYKŁAD

Akord ozonu, bawełna, efekt po burzy.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Daje przestrzeń w małych pomieszczeniach. W nadmiarze pachnie detergentem.

NIE MYL Z

morskim, który ma sól i minerał

Zobacz też: Czystość, Mineralny

Pasek testowy → Projektacja

OCENA I PROJEKT

Pasek testowy

Pasek z chłonnego papieru perfumeryjnego, nazywany też blotterem. Służy do oceny zapachu bez nakładania go na skórę.

PRZYKŁAD

Pięć pasków z opisem ołówkiem, ocenianych po 0, 15 min, 1, 6 i 24 h.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Zanurzaj na około 1 cm, opisuj ołówkiem, porównuj parami.

NIE MYL Z

oceną w produkcie

Zobacz też: Test w produkcie, Profil zapachowy

STRUKTURA ZAPACHU

Piramida zapachowa

Model opisujący rozwój zapachu w czasie: nuty głowy, serca i bazy parują w różnym tempie.

PRZYKŁAD

Cytrus znika po kilkunastu minutach, róża trwa godzinami, piżmo dniami.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Projektuj piramidę pod produkt: świeca potrzebuje mocniejszej bazy, mgiełka wyraźniejszej głowy.

NIE MYL Z

kolejnością dodawania olejków do naczynia

Zobacz też: Lotność, Wysychanie

OCENA I PROJEKT

Profil zapachowy

Krótki opis cech zapachu: rodzina, odczucie, intensywność, trwałość, temperatura i nuty dominujące.

PRZYKŁAD

Rodzina drzewna, odczucie przytulność, intensywność 3, trwałość 4, ciepły.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Twórz profil dla każdego olejku w swojej bibliotece. Ułatwia to szybkie łączenie.

NIE MYL Z

opisem marketingowym

Zobacz też: Brief zapachowy, Pasek testowy

PRZESTRZEŃ

Projektacja

Zasięg zapachu: jak daleko od źródła jest wyczuwalny. W świecach i dyfuzorach mówi się też o wypełnieniu pomieszczenia.

PRZYKŁAD

Świeca o dobrej projekcji pachnie przy drzwiach pokoju, a nie tylko tuż przy płomieniu.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Projekcję poprawiają olejki projektowane do danego produktu, dobry knot i czas dojrzewania.

NIE MYL Z

intensywnością przy samym źródle

Zobacz też: Dyfuzja, Gorący zapach

Proporcja w częściach → Rodzina zapachowa

OCENA I PROJEKT

Proporcja w częściach

Zapis mieszanki w częściach zamiast w procentach, np. róża 3, piwonia 2, piżmo 1.

PRZYKŁAD

Przy 10 częściach każda część to 10% mieszanki zapachowej.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Ułatwia skalowanie: 1 część może być kroplą przy teście i gramem w produkcji.

NIE MYL Z

dawką olejku w gotowym produkcie

Zobacz też: Akord, Baza produktu

BEZPIECZEŃSTWO

Przebarwienie

Zmiana koloru produktu pod wpływem składników zapachu, światła lub czasu.

PRZYKŁAD

Wanilina sprawia, że białe mydło po kilku tygodniach brązowieje.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Sprawdź w opisie olejku zawartość waniliny i rób testy stabilności koloru.

NIE MYL Z

celowym barwieniem produktu

Zobacz też: Stabilność, Gourmand

OPIS WRAŻEŃ

Pudrowość

Wrażenie przypominające puder kosmetyczny: miękkie, suche, lekko słodkie.

PRZYKŁAD

Irys, fiołek, heliotrop, część piżm.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Dodaje elegancji i czułości. W nadmiarze kojarzy się ze starą kosmetyczką.

NIE MYL Z

piżmem, które jest skórne i czyste

Zobacz też: Faceta, Kremowość

STRUKTURA ZAPACHU

Rodzina zapachowa

Grupa zapachów o wspólnym charakterze, np. kwiatowa, drzewna, gourmand. Opisuje kierunek stylu, a nie dokładny skład.

PRZYKŁAD

Rodzina drzewna obejmuje cedr, sandał, wetiwer i oud.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Każdy produkt opisz jedną rodziną główną i jedną wspierającą. To ułatwia komunikację z klientem.

NIE MYL Z

odczuciem, które jest efektem emocjonalnym

Zobacz też: Kierunek zapachowy

Rozpuszczalnik → Smuga

SUROWCE I BAZY

Rozpuszczalnik

Bezwonny lub prawie bezwonny płyn do rozcieńczania olejków, np. DPG lub alkohol.

PRZYKŁAD

Rozcieńczenie gęstego absolutu do 10% w DPG ułatwia dozowanie i ocenę.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Rozcieńczaj silne nuty przed testami. Pamiętaj, że rozpuszczalnik nie utrwala zapachu.

NIE MYL Z

utrwalaczem, który jest aktywnym składnikiem zapachu

Zobacz też: Utrwalacz, Solubilizator

SUROWCE I BAZY

Składnik syntetyczny

Związek zapachowy otrzymany w laboratorium. Pozwala odtworzyć zapachy, których natura nie daje, i chronić rzadkie rośliny.

PRZYKŁAD

Białe piżma, ambroksan, akord wodny, większość nut owocowych.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Syntetyczny nie znaczy gorszy: wiele z nich jest stabilniejszych i lepiej przebadanych.

NIE MYL Z

sztucznym w sensie złej jakości

Zobacz też: Izolat, Olejek zapachowy

OPIS WRAŻEŃ

Słodycz

Wrażenie cukru, deseru lub dojrzałości owocu. Odbierana nosem, choć nie ma smaku.

PRZYKŁAD

Wanilia, karmel, dojrzałe owoce, miód.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Kontroluj ją: powyżej połowy mieszanki zapach staje się mdły. Ratują go drewno i cytrus.

NIE MYL Z

ciepłem zapachu

Zobacz też: Gourmand, Temperatura zapachu

PRZESTRZEŃ

Smuga

Zapachowy ślad pozostawiany w powietrzu przez osobę lub produkt. Często nazywana z francuskiego sillage.

PRZYKŁAD

Ktoś wychodzi z pokoju, a jego zapach jeszcze przez chwilę zostaje.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Do produktów biurowych i dziecięcych wybieraj kompozycje o małej smudze.

NIE MYL Z

trwałością na skórze

Zobacz też: Projekcja, Trwałość

Solubilizator → Świeżość

SUROWCE I BAZY

Solubilizator

Substancja, która pozwala rozpuścić olejek w bazie wodnej bez zmętnienia i rozwarstwienia.

PRZYKŁAD

Polisorbat 20 w sprayu wodnym, polisorbat 80 w solach do kąpieli.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Dobierz ilość eksperymentalnie, zaczynając od zaleceń producenta. Zmętnienie to sygnał, że jest go za mało.

NIE MYL Z

emulgatorem do kremów

Zobacz też: Baza produktu, Rozpuszczalnik

CZAS I ZACHOWANIE

Stabilność

Zdolność produktu do zachowania zapachu, koloru i wyglądu w czasie i w różnych warunkach przechowywania.

PRZYKŁAD

Krem, który po miesiącu ciemnieje i pachnie inaczej, jest niestabilny.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Przed sprzedażą zrób test: próbki w cieple, chłódzie i świetle przez kilka tygodni.

NIE MYL Z

trwałością zapachu na skórze

Zobacz też: Przebarwienie, Wytrącanie

OCENA I PROJEKT

Ślepy test

Ocena zapachów bez znajomości ich nazw i opisów, aby uniknąć sugestii.

PRZYKŁAD

Trzy paski oznaczone literami A, B, C oceniane przez znajomych.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Rób ślepe testy przed wyborem finalnej wersji kolekcji. Nazwa olejku zmienia odbiór.

NIE MYL Z

testem przeprowadzanym bez notatek

Zobacz też: Pasek testowy, Anosmia częściowa

OPIS WRAŻEŃ

Świeżość

Wrażenie chłodu, przejrzystości i oddechu. Najczęściej zamawiane odczucie.

PRZYKŁAD

Cytrusy, akordy wodne, zielona herbata, mięta.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Dopytaj klienta, czy chodzi o świeżość, czy o czystość. To dwa różne zapachy.

NIE MYL Z

czystością, czyli zapachem prania i mydła

Zobacz też: Czystość, Temperatura zapachu

Temperatura zapachu → Trwałość

OPIS WRAŻEŃ

Temperatura zapachu

Subiektywne odczucie chłodu lub ciepła zapachu, niezależne od jego siły.

PRZYKŁAD

Mięta i akord wodny są chłodne, wanilia i cynamon ciepłe, białe piżmo neutralne.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Używaj tej osi do planowania sezonów: latem więcej chłodu, zimą więcej ciepła.

NIE MYL Z

intensywnością: chłodny zapach może być bardzo mocny

Zobacz też: Świeżość, Słodczy

BEZPIECZENSTWO

Temperatura zapłonu

Najniższa temperatura, w której opary olejku mogą się zapalić od płomienia.

PRZYKŁAD

Olejek o niskiej temperaturze zapłonu wymaga ostrożności przy dodawaniu do gorącego wosku.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Sprawdź ją w karcie charakterystyki i dodawaj olejek w temperaturze zalecanej dla wosku.

NIE MYL Z

temperaturą topnienia wosku

Zobacz też: Karta charakterystyki, Alkohol perfumeryjny

OCENA I PROJEKT

Test w produkcie

Ocena zapachu w docelowej bazie, po czasie dojrzewania, w warunkach zbliżonych do użycia przez klienta.

PRZYKŁAD

Świeca testowa palona w pokoju 12 m² po dwóch tygodniach dojrzewania.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

To ostateczny etap decyzji. Pasek mówi, czy nuty pasują, produkt mówi, czy klient będzie zadowolony.

NIE MYL Z

testem na pasku

Zobacz też: Pasek testowy, Dojrzewanie

CZAS I ZACHOWANIE

Trwałość

Czas, przez który zapach pozostaje wyczuwalny na skórze, tkaninie, pasku lub w produkcie. Inaczej persystencja.

PRZYKŁAD

Białe piżmo jest wyczuwalne na pasku dłużej niż doba, cytryna kilkanaście minut.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Trwałość buduj nutami bazy i utrwalaczami, a nie wyższą dawką olejku.

NIE MYL Z

intensywnością, czyli siłą w danej chwili

Zobacz też: Intensywność, Utrwalacz

Utrwalacz → Wytrącanie

CZAS I ZACHOWANIE

Utrwalacz

Składnik o niskiej lotności, który spowalnia parowanie lżejszych nut i wydłuża życie kompozycji.

PRZYKŁAD

Benzoës, labdanum, białe piżmo, ambroksan.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Do świeżych kompozycji wybieraj czyste utrwalacze (piżmo, ambroksan), do ciepłych balsamiczne.

NIE MYL Z

rozpuszczalnikiem, który tylko rozcieńcza

Zobacz też: Trwałość, Rozpuszczalnik

PRZESTRZEŃ

Warstwowanie

Łączenie kilku produktów o tym samym lub pasującym zapachu, aby wzmocnić i wydłużyć efekt.

PRZYKŁAD

Żel, balsam i mgiełka w jednym zapachu użyte po kolei.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Projektuj kolekcje z myślą o warstwowaniu: wspólny akord bazowy, różne formy.

NIE MYL Z

mieszaniami olejków w jednym produkcie

Zobacz też: Zapach podpisowy, Trwałość

CZAS I ZACHOWANIE

Wysychanie

Ostatnia faza rozwoju zapachu, gdy głowa już zniknęła, a zostają serce i baza. Często nazywane z angielskiego dry down.

PRZYKŁAD

Następnego dnia na pasku zostaje ciepłe drewno i piżmo: to wysychanie.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Zawsze oceniaj wysychanie przed decyzją. Klient żyje z produktem dłużej niż przez pierwsze minuty.

NIE MYL Z

zanikaniem całego zapachu

Zobacz też: Piramida zapachowa, Ewolucja zapachu

BEZPIECZEŃSTWO

Wytrącanie

Wydzielanie się olejku na powierzchni wosku lub mydła, nazywane też poceniem.

PRZYKŁAD

Tłuste krople na wierzchu świecy po kilku dniach.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Zwykle oznacza za wysoką dawkę albo złą temperaturę dodawania. Zmniejsz dawkę lub zmień wosk.

NIE MYL Z

naturalnym matowieniem wosku

Zobacz też: Stabilność, Baza produktu

Zapach podpisowy → Zmęczenie węchowe

OCENA I PROJEKT

Zapach podpisowy

Charakterystyczny zapach marki lub miejsca, stosowany konsekwentnie w wielu produktach. Inaczej sygnatura zapachowa.

PRZYKŁAD

Ten sam akord w świecy, dyfuzorze i mydle sklepu z wnętrzami.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Zbuduj go na stabilnym akordzie bazowym i nie zmieniaj go przy każdej kolekcji.

NIE MYL Z

bestsellerem, który może się zmieniać

Zobacz też: Warstwowanie, Kierunek zapachowy

OPIS WRAŻEŃ

Zielony

Wrażenie świeżo ściętej trawy, łądyg i liści: chrupiące, wilgotne, czasem gorzkie.

PRZYKŁAD

Galbanum, liść figowca, liść pomidora, bambus.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Dodaje naturalności. Silne zielenie dawkuj jak przyprawę.

NIE MYL Z

ziołowym, które pachnie kuchnią

Zobacz też: Rodzina zapachowa, Świeżość

PRZESTRZEŃ

Zimny zapach

Zapach świecy niezapalanej, wyczuwalny po otwarciu słoika lub zdjęciu wieczka.

PRZYKŁAD

Klient w sklepie wącha świecę: to jest zimny zapach.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Zadbaj o niego, bo decyduje o zakupie. Ale nigdy nie oceniaj świecy wyłącznie po nim.

NIE MYL Z

gorącym zapachem podczas palenia

Zobacz też: Gorący zapach, Otwarcie

OCENA I PROJEKT

Zmęczenie węchowe

Chwilowa utrata wrażliwości na zapach po kilku minutach ciągłego wąchania.

PRZYKŁAD

Po kwadransie w pracowni przestajesz czuć świecę, która pali się obok.

JAK TO WYKORZYSTAĆ

Oceniaj najwyżej 3-4 zapachy w sesji i rób przerwy na świeżym powietrzu.

NIE MYL Z

anosmią, która jest trwała

Zobacz też: Anosmia częściowa, Pasek testowy

Dwanaście pytań

Przeczytaj sytuację i nazwij pojęcie. Odpowiedzi znajdziesz na dole strony, z numerem strony hasła.

Nr	Sytuacja	Twoja odpowiedź
01	Świeca pachnie mocno w słoiku, ale słabo podczas palenia. Który parametr jest słaby?	
02	Lawenda, kumaryna i mech razem pachną jak paproć. Co to jest?	
03	Następnego dnia na pasku zostało ciepłe drewno i piżmo. Jak nazywa się ta faza?	
04	Róża ma stronę miodową, owocową i zieloną. Jak nazywamy każdą z nich?	
05	Po kwadransie w pracowni nie czujesz już świecy obok. Co się stało?	
06	Ten sam akord jest w świecy, dyfuzorze i mydle sklepu. Co buduje marka?	
07	Krople olejku pojawiły się na powierzchni świecy. Jak to się nazywa?	
08	Zapach uderza mocno, ale znika po kwadransie. Który parametr jest wysoki, a który niski?	
09	Spray wodny mętnieje po dodaniu olejku. Czego brakuje?	
10	Neroli łączy cytrusy z kwiatami. Jaką pełni funkcję?	
11	Świeży las po deszczu jako idea kolekcji, zanim wybierzesz olejki. Co to jest?	
12	Białe mydło brązowieje po kilku tygodniach przez wanilinę. Jak nazywamy ten problem?	

Odpowiedzi

1. Gorący zapach (i projekcja) · 2. Akord · 3. Wysychanie · 4. Faceta · 5. Zmęczenie węchowe · 6. Zapach podpisowy · 7. Wytrącanie (pocenie) · 8. Wysoka intensywność, niska trwałość · 9. Solubilizatora · 10. Nuty pomostowej · 11. Kierunek zapachowy · 12. Przebarwienie